

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (tizedik tanács)

2018. március 7.*

„Előzetes döntéshozatal – Szociális biztonság – Anyasági támogatás – Az összegnek a biztosított által a tizenkét hónapos referencia-időszak során elért jövedelmek alapján történő kiszámítása – Az ezen időszak alatt az Európai Unió valamely intézményének szolgálatában álló személy – A szóban forgó összeget az átlagos járulékalap 70%-ában megállapító nemzeti szabályozás – A munkavállalók szabad mozgásának korlátozása – A lojális együttműködés elve”

A C-651/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Augstākā tiesa (legfelsőbb bíróság, Lettország) a Bírósághoz 2016. december 19-én érkezett, 2016. december 9-i határozatával terjesztett elő a

DW

és

a **Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (tizedik tanács),

tagjai: E. Levits tanácselnök, A. Borg Barthet és F. Biltgen (előadó) bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- DW képviselőjében saját maga,
- a lett kormány képviselőjében I. Kucina és A. Bogdanova, meghatalmazotti minőségben,
- az észt kormány képviselőjében N. Grünberg, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében I. Naglis és M. Kellerbauer, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

* Az eljárás nyelve: lett.

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 45. cikk és az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a DW és a Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (nemzeti társadalombiztosítási intézet, Lettország) között a felperes számára járó anyasági támogatás összegének kiszámítása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A Likums „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu” (az anyasági és egészségbiztosításról szóló törvény, a *Latvijas Vēstnesis* 1995. 182. száma, 465. o.) 31. cikkének (1), (6) és (7) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Az állami szociális biztonsági ellátás számítása során az átlagos járulékalapot az adott személynek a biztosított kockázat bekövetkezésének hónapját megelőzően 2 hónappal véget érő 12 naptári hónapos időszakra vonatkozó járulékalapja alapján kell meghatározni [...]

[...]

(6) Ha az a jelen cikk (1) bekezdésében megállapított átlagos járulékalap számításánál figyelembe vett időszak bizonyos része alatt [...] a biztosított személy nem volt biztosítottként bejelentve a társadalombiztosításnál, vagy fizetés nélküli szabadságon volt [...], az anyasági vagy apasági támogatás kiszámítása szempontjából ezen időszakra, valamint azon időszakra vonatkozó átlagos járulékalap, amely tekintetében a személy fizetés nélküli szabadság miatt nem rendelkezett járulékalappal – azon időszak kivételével, amelyben gyermekgondozás miatt volt fizetés nélküli szabadságon – az állami havi átlagos járulékalap összege 70%-ának felel meg.

(7) Amennyiben az átlagos járulékalap meghatározásánál figyelembe vett időszak egy része alatt [...] a biztosított személy munkaképtelenség, várandóssági és szülési szabadság, apasági szabadság, a gyermekgondozási célból engedélyezett fizetés nélküli szabadság vagy szülői szabadság miatt nem rendelkezett átlagos járulékalappal, az átlagos járulékalap megegyezik a munkaképtelenség, a várandóssági és szülési szabadság, az apasági szabadság, a gyermekgondozási célból engedélyezett fizetés nélküli szabadság és a szülői szabadság napjainak számával csökkentett referencia időszak járulékalapjával.”

- 4 A Ministru Kabineta noteikumi Nr. 270 „Vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķināšanas kārtība un valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu piešķiršanas, aprēķināšanas un izmaksas kārtība” (az átlagos járulékalap számítására vonatkozó rendelkezésekről és az állami szociális biztonsági ellátások

megállapítására, kiszámítására és kifizetésére vonatkozó rendelkezésekről szóló, 1998. július 27-i 270. sz. minisztertanácsi rendelet, a *Latvijas Vēstnesis* 1998. 223/224. száma, 1284. o.) 7. cikke értelmében:

„(7) A munkavállaló átlagos járulékalapjának kiszámításához a járulékalapba bele kell számítani a munkavállalónak a Lett Köztársaság anyasági és egészségbiztosításról szóló törvénye 31. cikkének (1) bekezdésében megállapított időszakban végzett munkából az alábbi módokon szerzett összes jövedelmét:

7.1. munkavállalóként:

7.1.1. valamely munkáltatótól, amelyhez a munkavállaló a kockázat bekövetkezésének napján a társadalombiztosításról szóló törvény 1. cikkének (2) bekezdésében foglalt valamely, járulékalap megszerzését megalapozó jogviszony alapján kötődik.”

5 Az említett rendelet 8. cikke kimondja:

„A jelen rendelet 7. cikkében foglalt valamennyi esetben az állami társadalombiztosítási ellátásokra való jogosultság megállapításához az átlagos járulékalapot az alábbi képlet szerint kell kiszámítani:

$Vd = (A_1 + A_2 + \dots + A_{12})/D$, amelyben

$Vd =$ a naptári napi átlagos járulékalap [...]

$A_1, A_2 \dots =$ az anyasági és egészségbiztosításról szóló törvény 31. cikkének (1) bekezdésében megállapított tizenkét hónapos időszak adott hónapjában elvégzett munka után járó jövedelemként kapott járulékalap összege, amelyet azon jutalmak, prémiumok, juttatások és egyéb jövedelmek figyelmen kívül hagyásával számolnak ki, amelyeket a munkáltató a kollektív szerződés vagy munkaszerződés rendelkezései alapján fizetett meg az adott személynek azon időszak alatt, amely során a munkavállaló táppénzen, várandóssági vagy szülési szabadságon, gyermekgondozás okán fizetés nélküli szabadságon vagy szülői szabadságon volt;

$D =$ az anyasági és egészségbiztosításról szóló törvény 31. cikkének (1) bekezdésében megállapított időszak napjainak száma, figyelmen kívül hagyva a táppénzben részesülő időleges munkaképtelenség miatt, várandóssági és szülési szabadság, apasági szabadság, gyermekgondozási célú fizetés nélküli szabadság és szülői szabadság miatt munkában nem töltött napokat.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 6 2014. január 2-án DW várandóssági szabadsága időtartamára anyasági támogatás megállapítását kérte a nemzeti társadalombiztosítási intézettől. 2014. április 2-án azt is kérte, hogy szülési szabadsága időtartamára is részesülhessen ebben a támogatásban.
- 7 A nemzeti társadalombiztosítási intézet az említett támogatást a 2014. január 2-től március 12-ig, illetve 2014. március 13-tól május 21-ig tartó időszakokra állapította meg. Az ellátás összegét a naptári napi átlagos járulékalap 80%-ában állapították meg, amelyet a DW által a 2012. november 1-je és 2013. október 31. közötti tizenkét naptári hónapos időszakban megszerzett jövedelem és ezen időszak napjai számának figyelembevételével állapítottak meg. Tekintve, hogy a tizenkét hónapos referencia-időszak során DW tizenegy hónapon keresztül az Európai Unió egyik intézményénél dolgozott, és így Lettországon nem volt munkavállalóként bejelentve, a nemzeti társadalombiztosítási intézet az anyasági és egészségbiztosításról szóló törvény 31. cikkének (6) bekezdése értelmében a járulékalapot

az adott tagállamban meghatározott átlagos járulékalap 70%-ában, azaz 395,70 euróban állapította meg. Ezzel szemben azon hónapot illetően, amelyben DW munkavállalóként be volt jelentve, és járulékot fizetett Lettországbán, az adott hónap járulékalapját vették figyelembe, azaz 1 849,73 eurót.

- 8 DW a számára járó támogatás összegének újraszámítása iránti kérelmet nyújtott be az adminisztratív rajona tiesához (körzeti közigazgatási bíróság, Lettország). E bíróság e kérelemnek mind a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.) rendelkezései, mind az EUM-Szerződésnek a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezései alapján helyt adott.
- 9 A nemzeti társadalombiztosítási intézet ezzel szembeni fellebbezésének az Adminisztratívā apgabaltiesa (regionális közigazgatási bíróság, Lettország) helyt adott. E bíróság úgy vélte, hogy a 883/2004 rendelet, amely a jogosultságok megszerzése érdekében teljesített időszakok összesítését szorgalmazza, a jelen ügyben nem alkalmazandó, mivel a lett jog az anyasági támogatáshoz való jogosultság megállapításához nem követel meg semmilyen, a lett társadalombiztosításban eltöltött előzetes biztosítási időszakot. E bíróság ebből azt vezette le, hogy e támogatást egyedül a lett jog szempontjából helyesen számították ki.
- 10 DW felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítélettel szemben az Augstākā tiesához (legfelsőbb bíróság, Lettország), arra hivatkozva, hogy az említett támogatás kiszámításának szabályai ellentétesek az EUMSZ 45– EUMSZ 48. cikkel, valamint a Bíróság ítélezési gyakorlatával (2006. február 16-i Öberg ítélet, C-185/04, EU:C:2006:107). DW szerint a megállapítandó ellátás kiszámítása során figyelmen kívül kell hagyni az uniós intézményeknél szerzett biztosítási időszakokat, és hozzá kell adni az ellátás összegét ahhoz az összeghez, amelyet akkor kapott volna, ha az egész referencia-időszak során Lettországbán dolgozott volna. E következtetést a szóban forgó ellátás célja is alátámasztja, azaz hogy az anyasági támogatás jutalmazza azt, ha az adott személy munkát végzett, miközben a munkát nem végző személyek számára is minimális jövedelmet biztosít.
- 11 A nemzeti társadalombiztosítási intézet a maga részéről úgy véli, hogy a Bíróság által a tevékenységi időszakoknak a szülői támogatások megállapításához szükséges összesítésével kapcsolatosan kialakított ítélezési gyakorlat a jelen ügyben az anyasági támogatás összegének kiszámításával kapcsolatban nem alkalmazandó.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy az anyasági támogatás összegének kiszámításával kapcsolatos lett rendelkezések összeegyeztethetők-e az uniós joggal. E tekintetben megállapítja, hogy DW-t hátrány érte, mivel élt a mozgásának szabadságával, és egy uniós intézménynél vállalt munkát. Ugyanis az arra a tizenegy hónapra a lett jog által meghatározott átlagos járulékalap, amelynek során DW egy uniós intézmény szolgálatában állt, lényegesen alacsonyabb a DW által Lettországbán ledolgozott maradék hónapra meghatározottnál. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az anyasági támogatás meghatározásához alkalmazott számítási módszer valójában azt eredményezi, hogy e támogatás összege az érintett munkavállaló által lettországi tevékenységi időszakának hosszától függ.
- 13 A kérdést előterjesztő bíróság e vonatkozásban emlékeztet a Bíróság azon ítélezési gyakorlatára, amelynek értelmében az ilyen szabályozás korlátozhatja a munkavállalók szabad mozgását, amit tilt az EUMSZ 45. cikk. E szabályozás a tagállamokat terhelő – és az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében megnyilvánuló – jóhiszemű együttműködés és segítségnyújtás kötelezettségére figyelemmel szintén megengedhetetlen lenne (2004. december 16-i My ítélet, C-293/03, EU:C:2004:821, 45–48. pont; 2006. február 16-i Öberg ítélet, C-185/04, EU:C:2006:107, 16. és 17. pont; 2015. február 4-i Melchior ítélet, C-647/13, EU:C:2015:54, 26. és 27. pont).

- 14 E körülmények között az Augstākā tiesa (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és az EUMSZ 45. cikk (1) és (2) bekezdését, hogy azok engedik az olyan tagállami szabályozást, mint az alapügy tárgyát képező szabályozás, amely az anyasági támogatás összegének meghatározásakor nem zárja ki az átlagos járulékalap kiszámításához alkalmazandó tizenkét hónapos időszakból azokat a hónapokat, amelyek során az adott személy valamely európai uniós intézménynél dolgozott, és az [Unió] közös biztosítási rendszerében volt biztosított, viszont ezen időszak során az adott személy nem volt biztosított Lettorszában, és jövedelmének az adott államban meghatározott átlagos járulékalap tekintendő, ami jelentősen csökkentheti a számára nyújtott anyasági támogatás összegét az ellátás azon lehetséges összegéhez képest, amelyet az adott személy akkor vehetett volna igénybe, ha a számítás során figyelembe vett időszakban nem valamelyik [...] uniós intézményben dolgozott volna, hanem Lettorszában alkalmazták volna?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 15 A kérdést előterjesztő bíróság kérdésével lényegében arra keres választ, hogy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és az EUMSZ 45. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely az anyasági támogatás összegének kiszámításához szükséges átlagos járulékalap meghatározása céljából a referencia-időszak azon hónapjait, amelyek során az érintett személy valamely uniós intézménynél dolgozott, és nem volt biztosított e tagállam szociális biztonsági rendszerében, foglalkoztatás nélküli időszakoknak tekinti, és azokra az említett tagállamban meghatározott átlagos járulékalapot alkalmazza, aminek eredményeként az e személy részére megállapított anyasági támogatás összege lényegesen csökken ahhoz képest, amely akkor járt volna neki, ha kizárólag ugyanezen tagállamban folytatott volna keresőtevékenységet.
- 16 Először is emlékeztetni kell arra, hogy bár a tagállamok továbbra is megtartják szociális biztonsági rendszereiknek többek között a szociális biztonsági ellátások nyújtására vonatkozó feltételek meghatározása útján történő kialakítására vonatkozó hatáskörüket, ennek gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogot, különös tekintettel a Szerződésnek a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseire (lásd ebben az értelemben: 2008. április 1-jei Gouvernement de la Communauté française és gouvernement wallon ítélet, C-212/06, EU:C:2008:178, 43. pont; 2016. január 21-i Bizottság kontra Ciprus ítélet, C-515/14, EU:C:2016:30, 38. pont; 2016. október 6-i Adrien és társai ítélet, C-466/15, EU:C:2016:749, 22. pont).
- 17 Ennélfogva ellenőrizni kell, hogy a Szerződésnek a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezései alkalmazandók-e az olyan helyzetben, mint amely az alapügy tárgyát képezi. Amennyiben igen, azt szükséges egyrészt megállapítani, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti szabályozás a munkavállalók szabad mozgása akadályának minősül-e, és másrészt, amennyiben ez így van, azt, hogy ezen akadály objektív módon igazolható-e.
- 18 Elsőként a Szerződés munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazhatóságát illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a szabad mozgásra vonatkozó jogát gyakorló és a származási államától eltérő tagállamban kereső tevékenységet folytató valamennyi uniós polgár – lakóhelyétől vagy állampolgárságától függetlenül – az EUMSZ 45. cikk hatálya alá tartozik (2006. február 16-i Rockler ítélet, C-137/04, EU:C:2006:106, 14. pont; 2006. február 16-i Öberg ítélet, C-185/04, EU:C:2006:107, 11. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 19 Egyébiránt a származási államától eltérő tagállamban dolgozó uniós polgár, aki nemzetközi szervezetnél vállalt munkát, szintén e rendelkezés hatálya alá tartozik (lásd különösen: 2006. február 16-i Rockler ítélet, C-137/04, EU:C:2006:106, 15. pont; 2006. február 16-i Öberg ítélet, C-185/04, EU:C:2006:107, 12. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2013. július 4-i Gardella ítélet, C-233/12,

EU:C:2013:449, 25. pont). Ugyanis az ilyen polgár nem veszíti el az EUMSZ 45. cikk szerinti munkavállalói jogállását amiatt, hogy valamely nemzetközi szervezetnél tölt be állást (2013. július 4-i Gardella ítélet, C-233/12, EU:C:2013:449, 26. pont).

- 20 Ebből következően DW helyzete az EUMSZ 45. cikk hatálya alá tartozik.
- 21 Ami másodsor az a kérdést illeti, hogy az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, mint amilyen az alapügyben szerepel, a munkavállalók szabad mozgásának korlátozását eredményezi-e, emlékeztetni kell arra, hogy a Szerződés személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezései összességének célja, hogy az uniós állampolgárok számára megkönnyítsék bármilyen keresőtevékenység gyakorlását az Unió területén, és azokkal ellentétes minden olyan intézkedés, amely az állampolgárokat hátrányosan érinthetné, amikor egy másik tagállam területén kívánnak gazdasági tevékenységet végezni (2006. február 16-i Rockler ítélet, C-137/04, EU:C:2006:106, 17. pont; 2006. február 16-i Öberg ítélet, C-185/04, EU:C:2006:107, 14. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2008. április 1-jei Gouvernement de la Communauté française és gouvernement wallon ítélet, C-212/06, EU:C:2008:178, 44. pont; 2016. január 21-i Bizottság kontra Ciprus ítélet, C-515/14, EU:C:2016:30, 39. pont).
- 22 Így az olyan rendelkezések, amelyek valamely tagállam állampolgárát megakadályozzák abban, vagy visszatartják attól, hogy szabad mozgáshoz való jogát gyakorolva elhagyja származási országát, e szabadság akadályát képezik, még abban az esetben is, ha azok az érintett munkavállalók állampolgárságától függetlenül alkalmazandók (2006. február 16-i Rockler ítélet, C-137/04, EU:C:2006:106, 18. pont; 2006. február 16-i Öberg ítélet, C-185/04, EU:C:2006:107, 15. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 23 Ugyanis az EUMSZ 45. cikk célja többek között annak elkerülése, hogy az a munkavállaló, aki a szabad mozgáshoz való jogával élve több tagállamban állt alkalmazásban, ne kerüljön – objektív igazolás nélkül – kedvezőtlenebb helyzetbe azzal szemben, aki teljes pályafutását egyetlen tagállamban töltötte (lásd ebben az értelemben különösen: 1991. március 7-i Masgio ítélet, C-10/90, EU:C:1991:107, 17. pont; 2016. január 21-i Bizottság kontra Ciprus ítélet, C-515/14, EU:C:2016:30, 42. pont).
- 24 A jelen ügyben a Bírósághoz benyújtott ügyiratokból kitűnik, hogy az alkalmazandó nemzeti jogszabályoknak megfelelően az a női munkavállaló, akit a tizenkét hónapos referencia-időszak során arra tekintettel nem vettek biztosítottként nyilvántartásba a nemzeti szociális biztonsági rendszerben, hogy egy uniós intézménynél dolgozott, kereső tevékenységet nem folytató személynek tekintendő, és számára az adott tagállamban rögzített általános biztosítási járulékalap alapján meghatározott minimális összegű anyasági támogatás jár, míg a teljes szakmai pályafutását ebben a tagállamban eltöltő női munkavállaló anyasági támogatását a referencia-időszak során a nemzeti szociális biztonsági rendszerbe fizetett biztosítási járulékok alapján határozzák meg.
- 25 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy noha az alkalmazandó nemzeti jogszabályok az anyasági támogatás nyújtását ilyen minőségében nem is teszik függővé a referencia-időszak során a nemzeti szociális biztonsági rendszerben fennálló biztosítás feltételétől, attól még a szóban forgó támogatás részletes kiszámítási szabályainak alkalmazása hasonló eredményre vezet, mivel az azon női munkavállaló részére biztosított ellátás, aki valamely uniós intézmény szolgálatában állt, lényegesen alacsonyabb annál, mint amelyre akkor tarthatott volna igényt, ha az érintett tagállam területén dolgozott volna, és ezen állam szociális biztosítási rendszerébe fizetett volna járulékot.
- 26 A Bíróság egyébiránt kimondta, hogy az olyan nemzeti szabályozás, amely a szülői ellátások összegének kiszámításakor nem veszi figyelembe az Unió közös egészségbiztosítási rendszere biztosítottjaként eltöltött szolgálati időt, elriaszthatja a tagállam állampolgárát ennek az államnak egy másik tagállam területén található uniós intézményben való munkavállalás céljából történő elhagyásától, hiszen amennyiben egy ilyen intézmény állásajánlatát elfogadja, elveszítené a nemzeti egészségbiztosítási

rendszer alapján neki járó szülői ellátás igénybevételének lehetőségét, amelyre jogosult lenne, ha ezt az állásajánlatot nem fogadta volna el (2006. február 16-i Rockler ítélet, C-137/04, EU:C:2006:106, 19. pont; 2006. február 16-i Öberg ítélet, C-185/04, EU:C:2006:107, 16. pont).

- 27 Ebből az következik, hogy az olyan nemzeti szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, gátolhatja a keresőtevékenységnek az érintett tagállamon kívül – akár valamely más tagállamban vagy uniós intézménynél vagy egyéb nemzetközi szervezetnél – történő végzését, és ebből adódóan elriaszthat attól, mivel az a női munkavállaló, aki korábban az érintett tagállam szociális biztonsági rendszerében biztosított volt, vagy később ott biztosított, e rendszerben lényegesen alacsonyabb összegű ellátásra jogosult ahhoz képest, mint amilyenre jogosult lenne, ha nem gyakorolta volna a szabad mozgáshoz való jogát.
- 28 Az ilyen nemzeti jogszabály tehát a munkavállalók szabad mozgása korlátozásának minősül, amelyet az EUMSZ 45. cikk főszabály szerint tilt.
- 29 E megállapítást egyáltalán nem vonja kétségbe a lett kormány által előadott azon érvelés, amely szerint az ideiglenes ellátások – az anyasági támogatáshoz hasonlóan – nem alkalmasak arra, hogy komoly akadályt képezzenek a munkavállaló azon döntésének meghozatala során, hogy valamely uniós intézménynél vagy a származási tagállamától eltérő tagállam területén vállaljon munkát. E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy a munkavállalók szabad mozgásának akadályozása nem a szóban forgó ellátás ideiglenes jellege alapján ítélandó meg. Ugyanis a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban a Szerződésnek a személyek szabad mozgására vonatkozó cikkei az Unió alapvető rendelkezéseinek minősülnek, és e szabadság minden, akár csekély jelentőségű korlátozása is tilos (2000. február 15-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-34/98, EU:C:2000:84, 49. pont).
- 30 Annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság részére teljes körű választ lehessen adni, elemezni kell harmadszor, hogy igazolt-e esetleg a munkavállalók szabad mozgásának akadályozása.
- 31 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a Szerződés által biztosított alapvető szabadságok valamelyikét korlátozó intézkedés csupán akkor igazolható, amennyiben megfelel az arányosság elvének. Ebből a szempontból elengedhetetlen, hogy egy ilyen intézkedés alkalmas legyen a kitűzött cél elérésére, továbbá ne terjeszkedjen túl azon, ami ennek megvalósulásához szükséges (lásd különösen: 2006. február 16-i Rockler ítélet, C-137/04, EU:C:2006:106, 22. pont; 2006. február 16-i Öberg ítélet, C-185/04, EU:C:2006:107, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 32 A lett kormány e vonatkozásban úgy érvel, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozást közérdeken alapuló indokok támasztják alá, és a szolidaritási elven alapuló anyasági támogatást a nemzeti szociális biztonsági rendszer stabilitásának biztosítása érdekében vezették be. E rendszer, amelynek önfinanszírozó jellegét a befizetett járulékok és a nyújtott anyasági támogatás összege közötti közvetlen kapcsolat biztosítja, a demográfiai helyzet javítását segíti elő.
- 33 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy bár a pusztán gazdasági természetű indokok nem képezhetnek olyan közérdeken alapuló nyomós indokot, amely igazolhatná a Szerződés által biztosított alapszabadság korlátozását, a nemzeti szabályozás azonban valamely alapszabadság igazolt akadályozásának minősülhet, ha gazdasági közérdek indokolta. Így nem kizárható, hogy a szociális biztonsági rendszer pénzügyi egyensúlya súlyos sérelmének veszélye olyan közérdeken alapuló nyomós indoknak minősülhet, amely igazolhatja a Szerződés munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek megsértését (2016. január 21-i Bizottság kontra Ciprus ítélet, C-515/14, EU:C:2016:30, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Ugyanakkor a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében az illetékes nemzeti hatóságoknak, ha az uniós jog által elismert elvtől eltérést engedő intézkedést fogadnak el, minden konkrét esetben bizonyítaniuk kell, hogy az említett intézkedés alkalmas a hivatkozott cél elérésének a biztosítására, és nem haladja meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket. A tagállamnak tehát az általa felhozható

igazoló okok mellett ismertetnie kell az elfogadott intézkedés megfelelőségére és arányosságára vonatkozó elemzést, valamint az érvelését alátámasztó konkrét adatokat. Fontos, hogy ez az objektív, részletes és számszerűsített elemzés alkalmas legyen annak valós, egybehangzó és meggyőző adatokkal való bizonyítására, hogy a szociális biztonsági rendszer egyensúlyát érintő kockázatok ténylegesen fennállnak (2016. január 21-i Bizottság kontra Ciprus ítélet, C-515/14, EU:C:2016:30, 54. pont).

- 35 Márpedig meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben egy ilyen vizsgálat hiányzik. Ugyanis a lett kormány a Bíróság elé terjesztett írásbeli észrevételeiben teljesen általános kijelentések megtételére szorítkozott, anélkül azonban, hogy azon érvelését alátámasztó konkrét bizonyítékokat szolgáltatott volna, amely szerint az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozást közérdeken alapuló indokok igazolják. A befizetett járulékok és a nyújtott támogatás összege között fennálló közvetlen kapcsolaton alapuló állítólagos igazolás nem fogadható el, mivel magának a támogatásnak a nyújtása nem függ semmilyen járulékfizetési feltételtől.
- 36 Következésképpen és a Bírósághoz benyújtott ügyiratok alapján a munkavállalók szabad mozgásának az alapügyben szereplő akadályozása nem igazolható.
- 37 Mivel megállapításra került, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozás nem egyeztethető össze a munkavállalók szabad mozgásának – melyet az EUMSZ 45. cikk biztosít – elvével, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének értelmezéséről nem szükséges határozni (2016. október 6-i Adrien és társai ítélet, C-466/15, EU:C:2016:749, 37. pont).
- 38 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 45. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely az anyasági támogatás összegének kiszámításához szükséges átlagos járulékalap meghatározása céljából a referencia-időszak azon hónapjait, amelyek során az érintett személy valamely uniós intézménynél dolgozott, és e tagállam szociális biztonsági rendszerében nem volt biztosított, foglalkoztatás nélküli időszaknak tekinti, és azokra az említett tagállamban meghatározott átlagos járulékalapot alkalmazza, aminek eredményeként az e személy részére megállapított anyasági támogatás összege lényegesen csökken ahhoz képest, amely akkor járt volna neki, ha kizárólag ugyanezen tagállamban folytatott volna keresőtevékenységet.

A költségekről

- 39 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (tizedik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 45. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely az anyasági támogatás összegének kiszámításához szükséges átlagos járulékalap meghatározása céljából a referencia-időszak azon hónapjait, amelyek során az érintett személy valamely uniós intézménynél dolgozott, és e tagállam szociális biztonsági rendszerében nem volt biztosított, foglalkoztatás nélküli időszaknak tekinti, és azokra az említett tagállamban meghatározott átlagos járulékalapot alkalmazza, aminek eredményeként az e személy részére megállapított anyasági támogatás összege lényegesen csökken ahhoz képest, amely akkor járt volna neki, ha kizárólag ugyanezen tagállamban folytatott volna keresőtevékenységet.

Aláírások

